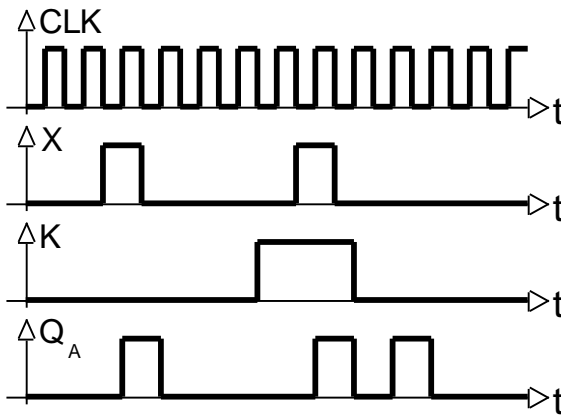

Sinhroni avtomati

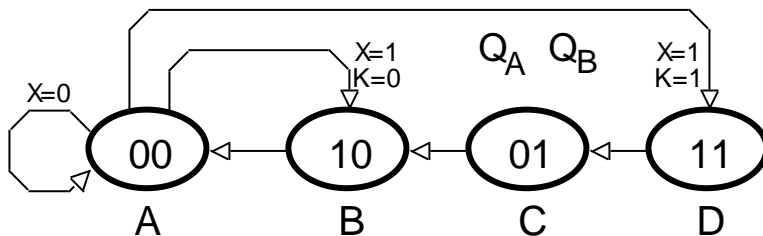
S nekaj flip-flopi in logičnimi vrati je mogoče sestaviti vezje z več izhodi, ki menjajo stanja po v naprej predpisanem receptu ob prehodu signala ure CLK. Taka vezja se imenujejo sinhroni avtomati. V recept je mogoče vgraditi ponavljanja in odločitve o poteku prehodov stanj. Zato so ti avtomati še posebej primerni za generiranje krmilnih nizov signalov.

Vezje je sestavljeno iz niza flip-flopov, ki imajo skupni signal ure. Na vhode flip-flopov je vezano kombinajsko vezje, ki iz trenutnega stanja izhodov flip-flopov ter vrednosti vhodnih signalov izračuna vrednost, ki se vpiše v flip-flope ob naslednjem prehodu ure CLK.

Slika 1: Potek signalov

Iz poteka signalov je razvidno, da je najdaljši odziv dolg tri periode signala ure, torej za realizacijo zahtev zadoščata dva flip-flopa. Izhod Q_A enega od flip-flopov je hkrati tudi izhod iz vezja, drugi flip-flop služi le za to, da so lahko vsa stanja avtomata različna. Narišimo diagram prehodov za vezje, vendar najprej za zahtevani signal Q_A , slika 2. Sistem je torej lahko v enem od štirih možnih stanj. V stanju A čaka na prihod sunka X . Če je ob prihodu sunka X vrednost spremenljivke $K=0$, se stanje iz A zamenja v B . Tu mora biti vrednost izhodne spremenljivke Q_A visoka. Po preskoku ure se avtomat vrne v osnovno stanje A in čaka na naslednji sunek X . Če je ob prihodu sunka X vhod $K=1$, mora avtomat generirati dva sunka. Zato naj preskoči v stanje D , od tam pa ob vsakem pulzu ure napreduje skozi stanja C in B nazaj v A .

Slika 2: Diagram prehodov za avtomat

4.11 Sinhroni avtomati

Definirajmo še vrednosti izhoda Q_B iz drugega flip-flopa tako, da so stanja med sabo različna: najenostavneje je začetnemu stanju A pripisati vrednost 00 (Q_B, Q_A), stanju D vrednost 11, stanju C vrednost 10 in stanju B vrednost 01.

Iz tega diagrama prehodov izpišemo tabelo prehodov na sliki 3, iz tabele prehodov pa izpišemo še logične enačbe za kombinajsko vezje, ki skupaj z dvema flip-flopoma opravlja zgoraj navedeno nalogo.

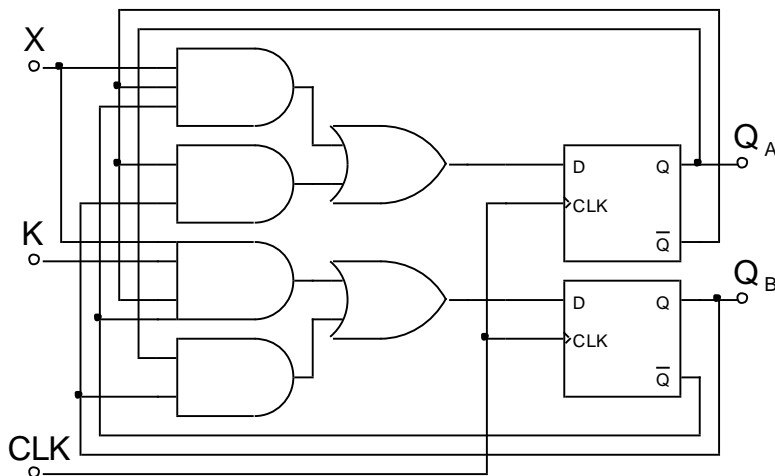
$$Q_A \cdot D = X \cdot \overline{Q_A} \cdot \overline{Q_B} + \overline{Q_A} \cdot Q_B$$

$$Q_B \cdot D = X \cdot K \cdot \overline{Q_A} \cdot \overline{Q_B} + Q_A \cdot Q_B$$

Pri tem sta s $Q_A \cdot D$ in $Q_B \cdot D$ označena izhodna ustreznih kombinajskih vezij, ki sta vezana na D vhoda flip-flopov z izhodoma Q_A in Q_B . Kombinajska vezja sestavimo iz vrat, ki jih poznamo že iz prejšnjih vaj. Shema celotnega vezja je na sliki 4.

	X	K	Q_A	Q_B	Q_A^+	Q_B^+
$A \rightarrow A$	0	x	0	0	0	0
$A \rightarrow B$	1	0	0	0	1	0
$B \rightarrow A$	x	x	1	0	0	0
$A \rightarrow D$	1	1	0	0	1	1
$D \rightarrow C$	x	x	1	1	0	1
$C \rightarrow B$	x	x	0	1	1	0

Slika 3: Tabela prehodov

Slika 4: Shema sinhronnega avtomata, ki opravlja zastavljeno nalogo

Naloga: Zasnuj in sestavi sinhroni avtomat, ki opravlja izbrano nalogo. Nalogo bo predlagal vodja praktikuma.

Namig: zaporedju izhodnih stanj avtomata bo morda lažje slediti, če uporabiš LED zaslonček z dekoderjem, ki je vezan na izhoda sinhronnega avtomata.

